

A

ACTS

Konténerek gördítései rakodása

ADET

Targoncára szerelt hordozható adatbeviteli terminál

ADN

veszélyes árukra vonatkozó megállapodás belvízi hajózásban, rögzíti a fuvarozás feltételeit, a küldeményekre vonatkozó előírásokat.

ADR

Veszélyes Árukra Vonatkozó Nemzetközi Megállapodás Közúti Fuvarozásra, rögzíti a fuvarozás feltételeit, a küldeményekre vonatkozó előírásokat.

AEA

Association of European Airlines - Európai Légifuvarozási Szövetség

AETR

Nemzetközi Közúti a Gépkocsivezetők Munkaidejéről - Nemzetközi áru fuvarozást végző járművek személyzetének munkájáról szóló európai megállapodás

AFDT

külkereskedelmi záradékok, szokványok az USA-ban. Nemzetközi kereskedelemben már alig használatos, de ha nincs kifejezetten kikötve az INCOTERMS, az amerikai kereskedők ezeket az előírásokat tartják mérvadónak.

AICCF

Association Internationale du Congresdes Chemins de Fer - Vasútak Kongresszusának Nemzetközi Szövetsége

AMT

légipostai továbbítás (számlák, okmányok - különösen a hajóraklevél - Bill of Lading), napjainkban a gyorsposta szolgálatai veszik át a szerepét.

ASL

a tenger színe felett - rakodási előírás, az árut úgy kell a hajókamrába rakni, hogy az a tengerszint fölött legyen.

ATA

actual time of arrival - tényleges érkezési idő, a hajó kikötőbe érkezésének tényleges ideje.

ATA

ideiglenes előjegyzés, áruk behozatalához szükséges ideiglenes előjegyzési igazolványt szabályozó egyezmény (1961., Brüsszel), vásári és kiállítási árukra különösen vonatkozik.

ATA carnet

ATA igazolvány, az ATA egyezmény alapján kiállított igazolvány egyszerűsített vámkezelés lebonyolításához, különös tekintettel vásári és kiállítási árukra.

ATP

gyorsan romló élelmiszerek nemzetközi fuvarozásáról és az ilyen fuvarozáshoz használt különleges fuvarszközökről szóló európai megállapodás (1970. Genf).

ATP

Nemzetközi Szabályzat Romlandó Áruk Közúti Fuvarozásáról

AWB

Air Waybill - légitfuvarlevél

ÁFF

Általános Fuvarozási Feltételek

ÁFK

Áruforgalmi Központ

Áruutak költségei

Azt a költségfordítást jelenti, amelyek révén a termék a temelőtől a végsőfogyasztóig meghatározott útvonalon eljut.

B

B.W.

bonded warehouse - vámszabad raktár, az ide betárolt áruk után vámköltséget nem kell azonnal megfizetni, csak a kitérőkor, amennyiben az áru nem kerül azonnal vámkülföldre feladásra **BAF**

Bunker Adjustment Factor, üzemanyagpótlék

Bill of Lading

B/L, hajóraklevél

Bruttó hordképesség

A hajó teljes teherbírókapacitása (dead weight capacity - dwc)

Bruttó hordképesség A hajó teljes teherbí

rókapacitása (dead weight capacity - dwc)

C

C/N

consignment note - fuvarlevél

CFR

Cost and Freight - Költség- és fuvardíj (megnevezett rendeltetési kikötő) Eladó kötelezettsége hajó bérlete, fuvarszerződés megkötése, költségek és fuvardíj viselése a rendeltetési kikötőig, exportra vámolás értesíteni a vevőt, mikor érkezik a hajó. Vevő kötelezettsége: fizetni az érkezési kikötőben felmerülő összeg költséget.

CIF

Cost Insurance and Freight - Költség, biztosítás és fuvardíj, megnevezett rendeltetési hely Eladó kötelezettsége: hajó bérlete, értesíteni a vevőt, mikor érkezik a hajó, tengeri szállítmányozás biztosítást kötni az áru károsodásának kockázatára (CIF érték + 10%)

CIL

számítógéppel integrált logisztikai rendszer

CIM

1. Nemzetközi Egyezmény Áruk Vasúton történő fuvarozására 2. Computer Integrated Manufacturing - Számítógéppel integrált gyártás

CIP

Carrige and Insurance Paid to, (named place of destination) Fuvarozás és biztosítás fizetve-ig. Eladó kötelezettsége: fuvarozási szerződés megkötése, biztosítási szerződést megkötni 110%-ra Vevő: a biztosítási szerződés kezdeményezettje Különösen kombinált fuvarozásnál ajánlott.

CIV

A Nemzetközi Vasúti Személy- és Poggyászfuvarozási Szerződésre Vonat-kozó Egységes Szabályok **CMR**
Egyezmény a nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződésről

COTIF

Nemzetközi Vasúti Fuvarozásra Vonatkozó Egyezmény

CPT

Carrige Paid To... - fuvarozás fizetve ...-ig (megjelölt rendeltetési hely) Eladó kötelezettsége: fuvarszerződés megkötése, exportra vámolás, költségviselés a rendeltetési helyig, vevő értesítése az áru okmányairól. Vevő kötelezettsége: az átvevőtől kezdve minden költség és kockázat, import vámolás.

Carrier

Hajóstársaság

Consignee

Címzett/átvevő

Consolidation B/L

Gyűjtőhajóraklevél

D

DAF

Delivered At Frontier (named place) - határra szállítva Eladó kötelezettsége: exportra vámolás, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, kötelezi a vevő országhatárig elszállítani az árut, okmányok és formaságok továbbítása a vevőnek. Vevő kötelezettsége: vámoltság és vámfizetés, az átvevőtől kezdve minden költség és kockázat. Különösen vasúti fuvarozásnál ajánlott.

DDP

Delivered Duty Paid - Vámfizetéssel leszállítva Eladó kötelezettsége: importra vámoltságfizetés, az importáló ország rendeltetési helyéig minden költség és kockázat, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok és formaságok továbbítása a vevőnek. Vevő kötelezettsége: az átvételtől kezdve minden költség és kockázat.

DDU

Delivered Duty Unpaid, vámfizetés nélkül leszállítva Eladó kötelezettségei: az import ország rendeltetési helyéig minden költség és kockázat, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok és formaságok továbbítása a vevőnek. Vevő kötelezettsége: behozatali vámkezelés és vámfizetés, az átvételtől kezdve minden költség és kockázat.

DEQ

Delivered Ex Quay (duty paid) rakparton átadva Eladó kötelezettsége: vámoltság és fizetés (export), vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok és formaságok továbbítása a vevőnek, az árut a rendeltetési kikötőbe rakpartra rakni. Vevő kötelezettsége: eladó értesítése a kirakódás helyéről és időpontjáról, vámoltság és fizetés (import), az átvételtől minden költség és kockázat.

DES

Delivered Ex Ship (named port of destination) - hajóról szállít Eladó kötelezettségei: exportra vámolás, a vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok beszerzése. Vevő kötelezettségei: megtagadhatja a fizetést, ha az okmány adatai nem megfelelőek, az átvevéstől kezdve, minden költség és kockázat.

DGR

Velesztéses Áruk Légi Fuvarozásának Szabályzata

E

EAN

European Article Numbering -európai cikkszámozás vonalkódon alapuló azonosító kódja, melynek 8-13 karakteres formája használatos. A 13 karakteresnél az első két számjegy az ország, a következő öt az ellátó vállalat, az azt követő öt számjegy pedig a termék azonosítására szolgál. Az utolsó az ellenőrző számjegy.

EDI

elektronikus adatátviteli rendszer

ELA

Európai Logisztikai Szövetség, 1984-ben alapították, 36 ország képviselteti magát és több mint 50.000 logisztikus taggal rendelkezik.

ETK

Egységes hazai termékazonosító kódrendszer **EV**
Egységes Vámárnyilatkozat

EV-SAD

Egységes Vámárnyilatkozat, származást igazolással

EU-rakodólap

800 x 1200 mm alapterületű, 1 t teherbírású, fa, "csereforgalomban"

Externális költségek

azok a közlekedés által másoknak okozott költségek (környezetvédelem, baleseti károk stb.), amelyeket nem a közlekedésben résztvevők fizetnek meg. Az EU által vallott elvek: az infrastrukturális ráfordítások megfizettetésén túl az externális költségeket is az igénybevevőkre terhelni (az externáliák internalizálása), ezzel befolyásolva a szállítók döntéseiben. A közúti közlekedés externális költségei a legmagasabbak.

É

Értékelőny

A többlet szolgáltatások révén elért, érték hozzáadással szerzett kedvező piaci pozíció.

F

FAS

Free Alongside Ship, (named port of shipment)- költségmentesen a hajó oldalához Eladó kötelezettségei: vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árról, az árut a bérelt hajóhoz eljuttatni. Vevő kötelezettségei: exportra vámolás, hajó bérlése, eladó értesítése: hajó nevééről, rakodóhelyéről, rakodás megkezdésének idejéről, az átvételtől kezdve minden költség és kockázat.

FAST

Funtion Analysis System Technique - funkció elemzési rendszertechnika

FBL

szállítmányozói multimodális fuvarokmány

FCA

Free Carrier (named, place). Költségmentesen a szállítónak Eladó kötelezettségei: exportra vámolás, vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányról és formások továbbítása a vevőnek, problémákról értesíteni a vevőt. vevő kötelezettségei: fuvarozási szerződés megkötése, az átvevőtől kezdve minden költség és kockázat. Különösen kombinált fuvarozásnál ajánlott.

FCL

teljes konténer rakomány, a feladó rakja az árut konténerbe, az átvevő végzi a kirakást, általában háztól-házig forga-lomban használt konténeres kifejezés

FI-FO elv

elő be=első ki

FIATA

Szállítmányozási Szövetségek Nemzetközi Föderációja (Szövetsége) - 16 regionális és nemzeti szövetség (többek között a Magyar Speditőrök Szövetsége) alapította 1926. május 31-én.

FIFO-rendszer

beérkező igényeket érkezési sorrendben elégítik ki **FILO, filo**

Free In Liner Out - hajózási feltétel, amely szerint a hajó-fuvardíj a berakási költséget nem, a kirakás költségét viszont magába foglalja, azaz a hajóba rakás költségeit a fuvaroztató, a kirakás költségeit pedig a fuvarozó viseli

FIO, fio

Free In and Out - hajózási feltétel, amely szerint a hajó-fuvardíj nem tartalmazza a hajóba rakás és a hajóból kirakás költségeit

FIOS, fios

Free In and Out, Stowed a FIO kiegészítése, hajózási feltétel, a be- és kirakási, valamint az elrendezési költség a bérlő terhére.

FIOT, fiot

Free In and Out, Trimmed - hajózási feltétel ömlesztett árukra, amely szerint a hajófuvardíj nem tartalmazza a hajóba rakás, a hajókamrában az áru el-egyenesítés és a hajóból kirakás költségeit

FOB

Free On Board (named port of destination)- költségmentesen a hajófedélzetre Eladó kötelezettsége: exportra vámolás, a vevő értesítése a megfelelően csomagolt és jelölt árurol, okmányok beszerzése. Vevő kötelezettsége: értesíteni az eladót, hogy melyik hajóra tegye az árut, fuvarszéződés megkötése, hajó bérlése, az átvevéstől kezdve minden költség és kockázat, többletköltség rendezése.

FWC

Olyan konténer, amelynek teljes kapacitását - térfogatát és hordképességét - kihasználták

FWR

FIATA raktári átvételi elismervény

Ferry boat

Vasúti szerelvények és gépkocsik fuvarozására épített hajó

Folyómétersúly

vasúti kocsi önsúlya + rakománysúly=kocsi hossza (ütközőtányérok között)

Freight prepaid

Fuvar előre fizetve

Független keresletű készletek

Azok a készletek, ahol a felhasználás nincs közvetlen meghatározott arányban más készletek felhasználásával, készletgazdálkodásuk önállóan szervezhető

Függő keresletű készletek

Azok a készletek, amelyek a termelési vagy értékesítési folyamatban csak együttesen használhatók (ezeknél a készleteknél a gazdálkodót csak együttesen lehet megszervezni)

G

GCR

általános darabáru fuvardíjtételek

GPS

Műholdas helyzetmeghatározó rendszer

GSM

(Global System for Mobil communication) Mobil Távközlés Általános Rendszere. Egységes Európai digitális rádiótelefon rendszer a 900 és 1800 MHz-es frekvenciasávban. A rendszer beszédszolgáltatásokon kívül fakszimile és mobil számítógépes kommunikációt is biztosít A plusz szolgáltatásokon kívül az előfizetők részére nagy előny a hagyományos analóg készülékekkel szemben, hogy a rendszerhez csatlakoztatott telefon és adatterminálok Európa egész területén használhatók.

general cargo

konvencionális darabáru, csomagolt áru

Gépcsoport

egy erőgép és egy munkagép együttese pl. traktor + pótkocsi = szállító gépcsoport

Gépkihasznátság

a rendelkezésre álló eszközök, eszközrendszerek kapacitásának és a tényleges munka kapacitásigényének viszonya (%)

H

HAWB

szállítványozó által kiállított "házi fuvarlevél" a légitársasági gyűjtőrakományra kiállított fuvarokmány tételes megosztását teszi lehetővé

HPS

veszélyes (környezet)szennyező anyagok

Haszongépjárművek

tehergépkocsik, pótkocsik, félpótkocsik

Hucke-pack technikák

Ro-La, Ro-Ro, Si-So

Három G

Globális Gazdasági Gondolkodásmód

Hét M-elv

A megfelelő anyag, a megfelelő időpontban, megfelelő mennyiségben, árban és minőségben, a megfelelő helyen legyen, megfelelő költségek mellett.

Hozzáadott érték

A logisztikában az ellátási, értékesítési szolgáltatások révén létrehozott (hozzáadott) többletérték **Hozzárendelhető költség**

Az a költség, amelynek felmerülése elkerülhető lehetne, ha a termék, funkció, vagy folyamat nem jönne létre

I

IATA

Nemzetközi Légifuvarozási Szövetség

ICF

Incontainer-Infrigo(Bázeli központú) (Magyarországon:Pannoncont Kft.)

IMDG

Nemzetközi Szabályzat Veszélyes Áruk Tengeri Fuvarozásáról

IRU

Nemzetközi Közúti Fuvarozási Egyesület

ISO

(International Standard Organization) Nemzetközi Szabványügyi Szervezet.

ISO 1 sorozatú konténerek

1C, 1CC, 1B, 1BB, 1A, 1AA, 20-30-40 láb hosszú

Input

anyagáramlási szempontból a rendszer bemenete

Integrált logisztikai menedzsment

Amikor az anyagi javak és információk áramlása a források és a felhasználók között koordinált, szervezett módon megy végbe

Időmenedzsment

a logisztikában a szállítási idő lerövidítését célzó tevékenységek összessége

Időtényező

a munkák optimális időben és időintervallumon belül történő végzését jelenti. Az optimális időintervallumon belül történő munkavégzés a termés eredményének a biztosítója.

J

JIT

Just in Time - éppen időben JIT-elvű ellátás-termelés-elosztás: aktuális lehívások alapján "éppen időben"

K

Kontingens

Kiadásra kerülő engedélyek száma (Államközi egyezményekben szabályozzák, vegyes bizottsági üléseken állapítják meg)

Konténer

Nem önálló fuvarszköz, hanem egységalkományok képzésére alkalmas csomagolódoboz, amely többször felhasználható más-más áruk fuvarozására. A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet meghatározása szerint, egy olyan fuvarozási segédeszköz, amely ~ tartós kivitelű és eléggé ellenálló ahhoz, hogy többször is felhasználható legyen; ~ arra a célra alakították ki, hogy megkönnyítse az áruk több fuvarszközzel történő fuvarozását; ~ olyan felszerelésekkel van ellátva, amelyek lehetővé teszik a könnyű kezelést, különösen az egyik fuvarszközről a másikra történő átrakást; ~ legalább 1 m³ térfogatú. Térfogatuk alapján megkülönböztetünk ~ kiskonténerek: 1-3 m³ raktérfogatú ~ közepes (nagyságú) konténerek: legalább 3 m³ űrtartalmúak és 6 méternél nem hosszabbak ~ nagykonténerek: legalább 6 m hosszúak és legalább 30 m³ raktérfogattal rendelkeznek. Nemzetközi forgalomban csak a nagykonténerek használhatók, ezek közül is a legelterjedtebbek a 20 és 40 lábás konténerek, melyek szárazáruhoz, a 30 lábás konténerek, melyeket folyékony áruhoz alkalmaznak. Ezek méretei a szabvány szerint a következők: 20' - 20 láb x 8 láb x 8 láb és 6 hüvelyk, azaz 6058 mm x 2438 mm x 2591 mm 30' - 30 láb x 8 láb x 8 láb és 6 hüvelyk, azaz 9125 mm x 2438 mm x 2591 mm 40' - 40 láb x 8 láb x 8 láb és 6 hüvelyk, azaz 12192 mm x 2438 mm x 2591 mm

KÁSZ

Közúti Árufuvarozás Szabályzata - belföldi szabályozás

Kötött helyfoglalásos rendszer

Kijelölt helyen tárolnak

Központi fizetési mód

Számláról történő lehívás

Kalo

kereskedelmi forgalomban forgalmazási veszteség

kocsirakomány

tömege az 5000 kg-ot meghaladja, vagy a feladó a kocsit kizárólagos használatra veszi igénybe

kombinált szállítás

A kombinált (vagy idegen szóval multimodális) szállítás esetén egy szerződés keretében két vagy több közlekedési ágazat vesz részt egy adott szállítási feladat megoldásában, az áru egy szállítási (intermodális) egységben jut el a feladótól a címzettig. A kombinált szállítási rendszereknek két fő csoportja van: konténeres szállítási rendszerek és tágabb értelemben vett huckepack szállítási rendszerek (közúti/vasúti, közúti/vízi, vasúti/vízi, folyami/tengeri).

Kommissiózás

az áruk előre megadott megrendelések szerinti kigyűjtését és összeválogatását megvalósító folyamat. Alfolyamatai: áru előkészítése-árukivétel-árumozgatás-áruleadás

Készlet-elérhetőség

azt mutatja, hogy adott időpontban a kereslet hány százaléka elégíthető ki készletből

L

LASH, lash

hajózási módszer, amelyben a belvízen rakják folyami uszályba az árut, a torkolatnál mélytengeri kikötőben a rakott uszályt a tengeri hajó fedélzetre veszi, a kirakó kikötőben vízre teszi, és a rakott uszályt belvízen továbbítják kontinentális folyami kikötőbe

LCL

kevesebb, mint egy konténer rakomány, azaz az áru nem tölti ki teljesen a konténert

LCL - FCL

az áru a berakó kikötőben kerül konténerbe (általában speditőr gyűjtő-ként), a kirakó kikötőből konténerben viszik tovább egy átvevő részére (általában speditőr), aki továbbítja a résztételeket a címzettekhez

LCL - LCL

az áru csak a be- és kirakó kikötő között, a hajóban van konténerben. A hajótársaság vagy képviselője rakja át konténerbe az árut és rakja ki abból

LFK

Logisztikai Fejlesztési Központ

LIFO

Liner In Free Out - hajózási feltétel, amely szerint a hajófuvardíj tartalmazza a berakó kikötőben a hajófedélzet - hajókamra - elrendezés költségét, de nem foglalja magába a kirakó kikötőben az áru fedélzetre emelésének a díját. Hajóba rakás költségei a fuvaroztatót terhelik, a kirakásköltségeit a címzett viseli.

LIFO-rendszer

beérkezés fordított sorrendjében elégítik ki az igényeket

LSZK

Logisztikai Szolgáltató Központ a magyar közlekedéspolitikáról és a megvalósításához szükséges legfontosabb feladatokról szóló 68/1996 (VII. 9.) OGY sz. határozat előírja a "környezetvédelmi feladatokat is figyelembe vevő logisztikai központok létesítését", továbbá azt, hogy "... ennek érdekében a szükséges infrastruktúra kiépítéséhez állami forrásokat kell biztosítani." A várhatóan ebben az évében a Kormány elé kerülő Új Magyar Közlekedéspolitika (2003-20015) szintén hangsúlyos feladatként fogalmazza a környezetet kevésbé terhelő közlekedési módokat előnyben részesítő logisztikai központok hálózatának további kialakítását. 1998-ban fogadta el a Minisztériumi Kollégium az "Európai hálózathoz kapcsolódó országos logisztikai központok hálózatának létesítési koncepcióját"-ról szóló előterjesztést. A folyamatosan korszerűsített koncepcióban 11 térségen belül 13 országos jelentőségű LSZK szerepel.

Lead-time

a logisztikában az az időintervallum, amely alatt a megrendelés pénzzé tehető

Logisztika

görög eredetű (logo=gondolkodni, logos=értelem, logistikos=logikusan gondolkodni)

M

M.I.P.

tengeri biztosítási kötvény

Adam Transport Services Kft.

+36 1 347 0590

1184 Budapest, Lakatos út 40

Adószám:12377596-2-43

info@atskft.com

www.atskft.com

Tel.:

mail:

web:

M.N

Kereskedelmi Flotta, Kereskedelmi Tengerészet

M.O.

money order - pénzáttalás, pénzesutalvány, fizetési megbízás

MET

Mean European Time - közép-európai idő (számítás)

MKFE

Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete

MKIK

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

MLBKT

Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társaság

MLE

Magyar Logisztikai Eggyesület

MRP-rendszerek

Az első kereskedelm szempontból alkalmas erőforrás-tervező rendszert a 60-as években az IBM fejlesztette ki MRP I néven (Material Requirement Planning). Elsősorban az anyagszükséglet tervezésére szolgált. később - az igényeknek megfelelően - továbbfejlesztették, és MRP II (Manufacturing Resource Planning) néven széles körben elterjedt. Mindkettő azonos logikai alapon működő tervezési, irányítási rendszer. Központi része az általános adatbázis, amelyben többek között megtalálható a gyártási ütemterv, a kiinduló anyagok listája, a raktárkészletek listája, a raktárkészletek adatai, a megrendelések nyilvántartásához stb. szükséges adatok. Az MRP II rendszer további lehetőséget nyújt pl.: a kapacitás-tervezéshez, a pénzügyi információs rendszer kialakításához, a kutatás-fejlesztéshez, a marketing tevékenységhez szükséges adatok, illetve a szimuláció lehetőségének biztosításával.

Monostruktúra

Az árucikkek száma kicsi, egy-egy cikkből nagy a mennyiség

Marzs

A kapott és teljesített kamatok különbségeként keletkező kamatrés

Maximális logisztikai nyereség

A kiszolgálási fok (vevőkiszolgálás) eredménye és költsége közötti maximális különbség

Mofi-trailer

alacsony építésű trailer, kikötési és Ro/Ro hajó használatára

Multimodalitás

Valamely szállítmánynak több alágazat felhasználásával történő továbbítása.

N

N.C.V.

no commercial value - érték nélkül, kereskedelmi értéke nincs

NCTS

A csatlakozás az NCTS (New Computerised Transit System) rendszerhez azt jelenti, hogy megszűnik az eddigi gyakorlat, amikor az indító országban kiállított árutovábbítási okmányt a sofőr vitte magával és adta át a célországban a vámhivatalnak. Az új rendszer értelmében az exportőr először számítógépen keresztül az indító ország vámhivatalának juttatja el az áruhoz kapcsolódó adatokat. Ezt aztán szintén elektronikus formában továbbküldik a célország illetékes vámhivatalának. Az exportőröknek meg kell teremteniük a számítástechnikai feltételeket, hogy a rendszerhez csatlakozni tudjanak. Ehhez 2003. július elsejétől csatlakozhatnak, de legkésőbb 2004. március 31-ig be kell vezetniük.

Nettó hordképesség

dead weight cargo capacity, dweco - a fuvarozható rakomány tömege

Nyomtáv

A nyomtávolság vagy nyomtáv a vágány két sínszálának egymástól való távolsága a sínfejek belső élei között mérve. Megkülönböztetünk: keskeny, normál és széles nyomtávot. A normál nyomtávú vasút 1435 mm-es, ez az angliai a postakocsik tengelytávjának felel meg, azaz 4 láb 8,5 hüvelyk. Európában - a volt Szovjetunió területei (1520 mm), Spanyolország (1676 mm), Portugália (1665 mm), Finnország (1524 mm), Írország (1600 mm), kivételével - a vasutak normál nyomtávot használnak.

O

OBO

oil-bulk-oreKombinált áruszállításra alkalmas hajó, mely rakterének középső része az ömlesztett rakomány elhelyezésére is szolgál, a nyersolaj pedig a külhég és a belső raktérfal között helyezhető el.

OCR:

Optical Character Recognition - optikai jelfelismerés

On-line:

Közvetlen vonali kapcsolat

output:

anyagáramlás szempontjából a rendszer kimenete

P

P.D.

partial delivrey - részszállítás

PP

Production Period - termelési ciklusidőAzon időtartam, amíg a gyártásba vett termék iszállításra kész állapotba kerül

PRI-rendszer

"priority" azaz "elsőbbség", fontossági sorrendben elégítik ki az igényeket

Polisztuktúra

árucikkek száma nagy, kis mennyiségekkel

Pótkocsi, félpótkocsi

Teherszállításra szolgál, nincs saját hajtóműve, kormányműve

QR

Quick Response, gyors reagálás, gyors válasz.Azon vállalati működési elv, ami megrendelések minél gyorsabb kielégítésére helyezi a hangsúlyt, ennek megfelelően építve fel a teljes ellátási láncot.

Qj

jelentésköteles készlet

Adam Transport Services Kft.

+36 1 347 0590

1184 Budapest, Lakatos út 40

Adószám:12377596-2-43

info@atskft.com

www.atskft.com

Tel.:

mail:

web:

R

R&W

Rail and Water Terminal - Kikötő és vasútállomás

RDSS

szatelit alapú járműazonosító

RICO

Konténerek forgalmának szabályozása

RID

Veszélyes áruk fuvarozásának szabályozása vasúton

RIEX

Expresszárak fuvarozásának szabályozása

RIP

Magánkocsik forgalmazásának szabályozása ("P" jelű vagon)

RIV

Nemzetközi kocsiszabályzat

RND-rendszer

"random" azaz "véletlen", találmra, véletlenszerűen kielégítése az igényeknek

RO-LA

(Rollander Landstrasse □ Gördülő országút), a kombinált fuvarozásnak az a része, amelynek során a rakodási egység, ami ez esetben a teljes szerelvény, a vontatóval együtt, útjának egy részét vasúton teszi meg, ez a kísért forgalom.

RO-RO

Közúti-vízi kombinált szállításA Ro-Ro rendszerű közúti-vízi kombinált szállítás lényege, hogy a közúti járművek - megfelelően kiépített rakodón és áthidaló szerkezeteken át saját kerekeiken felgördülnek a vízi járművek (kompok, uszályok, hajók) rakfelületére, illetve a vízi szállítási út végpontján hasonló módon legördülhetnek azokról. A rendszer előnye, hogy bármilyen közúti jármű szállítható ilyen módon, valamint, hogy fel- és lehajtás egyszerű és gyors művelet.

RST

rakodás, szállítás, tárolás

Rack jobber

polcfeltöltő kereskedő

Refakcia

Vasúti kedvezmény a fuvar költség viselőjének

Rabate

Kedvezmény visszatérítés lehet azonnali vagy utólagos

Rabatt

nagy tételben vásárló vevő számára engedmény

Rakjegyzék

A szállítmányozó a fuvar eszközbe berakandó áruról raklistát készít.

Rakminta

Keret, lelógó láncokkal, amely alatt a nyitott, rakott vagon és berendezés ellenőrzés céljából áthalad. **Rakméter**

Amennyiben az árura természete, csomagolása vagy megbízása kitétele miatt más áru nem rakható, úgy a díjszámítási súly alapja a rakméter. 1 rakméter = 1650 kg

Rakszelvény

az a méret, amelyen belül a nyitott kocsik megrakhatók a vasútüzem veszélyeztetése nélkül **Rakszer**

Kocsi tartozékát képező rakodási segédeszközök (ajtóbetétlap, ponyva)

Raktár befogadóképessége

max.elhelyezhető anyagmennyiség

Rendelési ciklusidő

az időtartam, ami eltelik a megrendelés és a szállítás között.

S

SC

Supply Chain - Ellátási lánc

SCM

Supply Chain Management - Ellátási lánc irányítása, kezelése, felügyelete

SI-SO

(Swim in-Swim out) rendszer a tengeri és folyami hajózás közötti kapcsolatot teremti meg. Lényege, hogy a bárkák, mint speciális úszókonténerek beúsznak a tengerjáró hajóban, ott speciális rakodó-berendezések a hajó fedélzetére emelik, s a rendeltetési helyhez közeli kikötőben újra vízre bocsátják, hogy aztán ismét belvízen úszva tegye meg a még hátralevő távolságot. Előnye, hogy nem igényel kikötőt, gyors rakodást tesz lehetővé időjárás-független, gyakorlatilag árukármentes, a továbbítás olcsó. Hátránya, hogy a tengerjáró hajók speciális kiképzési költsége nagy. Az úszó bárkákat csoportosan tolóhajók mozgatják

Shipped on board

Hajóba rakva átvéve

Shipper

Fuvaroztató

Shuttle-vonatok

Állandó számú vagonokkal, két terminál között menetrend szerint "pendliző" szerelvények. (Ilyenek például a ROLA vonatok)

Szinkrongyártás

A gyártási folyamatok mélyebb szintű tervezését és irányítását feltételezi. Alapelve: "Termeld ma azt, amire holnap szükség lesz". Ennek az alapelvnek az érvényre juttatásához az szükséges, hogy a vevői megrendelésekből kiindulva egy-egy időszakra (napra) pontosan meg legyen határozható az előállítandó késztermékhez szükséges anyagok, alkatrészek mennyisége és minősége. Ebben az esetben elméletileg lehetőség van a gyártási folyamat olyan ütemezésére, hogy ún. raktár nélküli termelés valósuljon meg.

Semi container service:

a konténerek mellett hagyományos árukat is fuvarozó hajó

Skontó:

engedmény a készpénzzel, vagy a fizetési határidő előtt fizető vevőnek

Stornódíj:

A lefoglalt, de lemondás hiányában igénybe nem vett, vagy határidőn túl lemondott helyek után a kombitársaságok által felszámolt díj.

Sz

Szabad helyfoglalásos rendszer:

elvileg bármelyik megüresedett helyre kerülhet a beérkező áru

Szubszidiaritás: decentralizáció, azt a törekvést tartalmazza, hogy a döntéseket és a végrehajtást arra a területi szintre kell helyezni, amely a legtöbb információval és jogkörrel rendelkezik a feladat végrehajtásában. Az Európai Unió szintjén a szubszidiaritás elve azt jelenti, hogy a tagállamok csak azokat az állami funkciókat engedik át a közösségi intézményeknek, amelyeket nemzetállami szabályozással már nem lehet eredményesen ellátni. Egyben olyan jogi alapelvet jelent, amelyre az Európai Közösségek Bírósága hivatkozhat. Az alapelvből következik, hogy az Európai Unió hatásköre esetenként kitérítendő, máskor korlátozott.

Szállítási kötelezettség:

a megrendelő elfogadásával keletkező, általában mennyiségi és időbeni teljesítési kötelezettség

Szállítási lánc:

A fogyasztói ellátás olyan értékalkotó folyamata, amely a belső integráción túl a külső integrációt is magában foglalja.

Szállítási pontosság:

A logisztikai teljesítmény részmutatója, amely a tényleges és a visszaigazolt szállítási idő viszonyát fejezi ki.

Szállítóképesség:

A logisztikai teljesítmény részmutatója, amely a visszaigazolt és a kívánt szállítási idő viszonyát fejezi ki.

T

TACT

légi árufuvarozás tarifkönyve

TEU

Twenty-Foot-Equivalent Unit, konténerforgalom nagyságát kifejező mértékegység
1 TEU forgalom = 20 lábás konténer forgalom

TIR

Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Egyezmény a Vámeljárások Egységesítésére - 1975-ben jött létre az egyezmény, mely Magyarországon 1978-ban került kihirdetésre. Legutóbbi módosítása a 2001. évi VII törvény kihirdetése óta van hatályban. Magyarországon a Nemzetközi Közúti Árufuvarozók Egyesülete adja ki, vámokmányként szolgál, nem kell vámbiztosíték, érvényességi időn belül meg kell kezdeni az árutovábbítást.

TIR-Carnet

TIR igazolvány (tranzit vámeljárások egyszerűsített lebonyolításához)

TOUROPT 3.1

Közúti szállításirányítási rendszer

Tachograf

Menetíró készülék

Tartózkodási igazolólap

Közúti övezeti díjtételek esetén a rakodás-várakozási idő igazolására szolgál

Tárház

klimatizált (hőmérséklet, páratartalom) raktár

Tárolási rendszerek - állvány nélküli statikus tárolási rendszerek

- állványos dinamikus tárolási rendszerek

- állványos statikus tárolási rendszerek

U

UIC

Nemzetközi Vasútegylet, feladata a nemzetközi vasútforgalom feljesztése

UIRR

Union Internationale pour le transport Rail-Route (Chiasso) - Vasúti

Kombitársaságok Nemzetközi Egyesülete (Chiasso)**ULCC**

Ultralarge Crude Carrier - Óriás teherhajó (300.000 tonna fölött)

ULD

Egységtrakományt képző eszközök a légi fuvarozásban

U.C.

usual condition/s - (a) szokásos feltétel/ek

Űrszelvény

A vontató és a vontatott járművek és a vasúti műtárgyak (hidak, oszlopok, vezetékek, alagutak), valamint a párhuzamos vágányon lévő szerelvény között előírt minimális távolság.

V

VÜSZ

Vasúti Árufuvarozási Üzletszabályzat

Vezetési idők

A gépkocsivezetők munkaidejéről és munkavégzéséről szóla megállapodást 1970-ben írták alá Genfben sz európai országok. Magyarország 1997-ben csatlakozott a megállapodáshoz. Vezetési idők: A vezetés idő egy munkanap alatt: legfeljebb 9 óra (heti 2 alkalommal ez 10 órára meghosszabbítható) Heti pihenő: hatnapi vezetés után kötelező Megszakítások: 4,5 órás vezetés után: legalább 45 perc. (ez helyettesíthető a 4,5 órás vezetés időn belüli 15 perces megszakításokkal) Kötelező egybefüggő pihenőidő: 20 órán belül 11 óra.

W

W.B.

way-bill - borderó, kísérőjegyzék, szállítási értesítés; fuvarlevél

WAB

Wechselaufbau - csereszekrény

Weight

Tömeg